

ภูมิอากาศจังหวัดพังงา

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดพังงาตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทยริมฝั่งทะเลอันดามัน ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 913 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 4,099 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อบริเวณใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อ	จังหวัดระนอง
ทิศใต้	ติดต่อ	จังหวัดภูเก็ตและทะเลอันดามัน
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	จังหวัดกระบี่และสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	ทะเลอันดามัน

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยภูเขาสลับซับซ้อน มีที่ราบอยู่เพียงตามชายฝั่งทะเลและตามหุบเขา ทางตอนใต้ของจังหวัดซึ่งติดต่อกับทะเลมีเกาะแก่งและอ่าวจำนวนมาก มีชายฝั่งทะเลยาว 239 กิโลเมตร ประกอบไปด้วยเกาะประมาณ 105 เกาะ

ลักษณะอากาศทั่วไป

เนื่องจากพังงาเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ใกล้ทะเล อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก และมีฝนตกชุกในฤดูฝน เพราะอยู่ทางด้านรับลม จึงได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดผ่านมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามันอย่างเต็มที่ ส่วนฤดูหนาวอากาศไม่หนาวมากเพราะอยู่ไกลจากอิทธิพลของอากาศหนาวพอสมควร และบางครั้งอาจมีฝนตกได้ เนื่องจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยนำความชื้นจากทะเลเข้าปกคลุมทำให้มีฝนตก แต่มีปริมาณน้อยกว่าจังหวัดที่อยู่ทางด้านตะวันออกของภาคใต้

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดพังงา พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลานี้เป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม จะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย และมีร่องความกดอากาศต่ำพัดผ่านภาคใต้เป็นระยะ ๆ จึงทำให้มีฝนตกมากตลอดฤดูฝน และเดือนกันยายนจะมีฝนตกมากที่สุด

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีลมเย็นและแห้งจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ทำให้มีอากาศเย็นทั่วไป แต่เนื่องจากจังหวัดพังงาอยู่ใกล้ทะเล อุณหภูมิจะลดลงเพียงเล็กน้อย อากาศจึงไม่หนาวเย็นมากนัก และตามชายฝั่งจะมีฝนตกทั่วไปแต่มีปริมาณไม่มาก

อุณหภูมิ

จังหวัดพังงาอยู่ใกล้ทะเล ฤดูร้อนอากาศจึงไม่ร้อนมาก ส่วนฤดูหนาวมีอากาศเย็น อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.2 °ซ. อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.3 °ซ. อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.4 °ซ. และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.3 °ซ. เดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดคือเดือนเมษายน เคยตรวจอุณหภูมิสูงสุดได้ 38.4 °ซ. เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2541 เดือนที่มีอากาศเย็นที่สุดคือเดือนมกราคม เคยตรวจอุณหภูมิต่ำสุดได้ 16.0 °ซ. เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2524

ฝน

เนื่องจากพังงาอยู่ทางด้านฝั่งตะวันตกของภาคใต้ ซึ่งรับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้อย่างเต็มที่ในฤดูฝน จึงเป็นจังหวัดที่มีฝนอยู่ในเกณฑ์ดีมากเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเดียวกัน ส่วนในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีฝนตกน้อย เพราะถูกภูเขาทางด้านตะวันออกของภาคใต้ปิดกั้นลมไว้ ปริมาณฝนบริเวณอำเภอตะกั่วป่าตลอดปีประมาณ 3,657.6 มิลลิเมตร มีจำนวนวันที่มีฝนตกประมาณ 198 วัน เดือนที่มีฝนตกหนาแน่นคือในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายนซึ่งมีปริมาณฝนรวมรายเดือน

มากกว่า 500 มิลลิเมตร เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน มีฝนรวมเฉลี่ย 595.5 มิลลิเมตร ฝนตกประมาณ 24 วัน สำหรับปริมาณฝนสูงสุดใน 24 ชั่วโมง เคยตรวจได้ 288.8 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2556

สำหรับสภาพฝนโดยทั่วไปของจังหวัดพังงา พบว่าพื้นที่ทางตอนบนของจังหวัดมีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงกว่าทางตอนล่าง บริเวณอำเภอกะปางมีปริมาณฝนสูงสุด โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ย 4,344.3 มิลลิเมตร บริเวณอำเภอกระบุรีและตะกั่วป่ามีปริมาณฝนเฉลี่ย 3,600 – 3,700 มิลลิเมตร บริเวณอำเภอยะหริ่งและตะกั่วทุ่งมีปริมาณฝนเฉลี่ย 2,600 – 2,700 มิลลิเมตร ส่วนบริเวณอำเภอเมือง ทัพปุด และเกาะยาว มีปริมาณฝนเฉลี่ยน้อยที่สุดประมาณ 2,200 – 2,300 มิลลิเมตร

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านจังหวัดพังงา ส่วนใหญ่มีกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก แล้วเคลื่อนตัวทางตะวันตกผ่านอ่าวไทย ก่อนเข้าสู่ประเทศไทยทางภาคใต้ฝั่งตะวันออก ช่วงเวลาที่พายุเคลื่อนผ่านจังหวัดพังงาอยู่ในช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน โดยเฉพาะเดือนพฤศจิกายนเป็นช่วงที่พายุหมุนเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดนี้มากที่สุด

จากสถิติคาบ 61 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2594 – 2556 มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านเข้ามาสู่จังหวัดพังงาจำนวน 6 ลูก โดยมีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชัน 4 ลูกและเข้ามาในเดือนพฤศจิกายนทั้งหมด (2503 , 2505 , 2526, 2553) อีก 2 ลูก มีกำลังแรงเป็นพายุโซนร้อน ซึ่งเข้ามาในเดือนตุลาคม (2505) และพฤศจิกายน (2535) พายุที่เคลื่อนผ่านได้ก่อให้เกิดฝนตกหนักและลมกระโชกแรง บางครั้งทำให้เกิดน้ำท่วม รวมทั้งกำลังแรงของลมและคลื่นในทะเลทำให้เรือประมงและอาคารบ้านเรือนที่อยู่ตามชายฝั่งได้รับความเสียหาย

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดพังงา

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นนี้มาจากผลการตรวจอากาศของสถานีอุตุนิยมวิทยาตะกั่วป่า ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอตะกั่วป่า ที่ละติจูด $8^{\circ} 41'$ เหนือ ลองจิจูด $98^{\circ} 15'$ ตะวันออก สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 5.93 เมตร ซึ่งทำการตรวจสอบประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ วันละ 8 เวลา คือ เวลา 01.00 04.00 07.00 10.00 13.00 16.00 19.00 และ 22.00 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติภูมิอากาศ ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลได้โดยตรงกับสถานีฯ ตามที่อยู่ดังต่อไปนี้

สถานีอุตุนิยมวิทยาตะกั่วป่า ตั้งอยู่เลขที่ 31 หมู่ 3 ต.คึกคัก อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา 82110 (ปณ.บางม่วง)

- หมายเหตุ - สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูลคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2524 - 2553) ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับฝนใช้ข้อมูลที่ตรวจวัดจากสถานีฝนอำเภอต่างๆ ร่วมด้วย
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุด ใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ.2524 –2556

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
12 มีนาคม 2557